

چرا «ترور» سریال مهمی است؟ #۴۷؛ حاج قاسم؛ خیلی دور، خیلی نزدیک

مینی‌سریال «ترور» به کارگردانی خیرالله تقیانی‌پور، ماجرای ترور نافرجام حاج قاسم سلیمانی در کرمان را روایت می‌کند، آیا این اثر که نخستین پروژه تصویری با محوریت سردار شهید سلیمانی محسوب می‌شود، توانسته است حق مطلب را ادا کند؟

به گزارش سایت خبری پرسون، سریال «ترور» با فیلمنامه آرش قادری، یک محور اصلی و مهم دارد که برگرفته از ماجرای واقعی ترور نافرجام حاج قاسم سلیمانی در کرمان است. سرویس‌های عبری - عربی در سال ۹۸ قصد ترور ایشان را داشتند که این نقشه با درایت نیروهای امنیتی ایران و در چند عملیات پیچیده، ناکام ماند.

حجت‌الاسلام حسین طائب، رئیس وقت سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در تشریح ماجرا گفته بود: «در این طراحی قرار بود تیم تروریستی وابسته و اجیرشده با ورود به کشور در ایام فاطمیه (ع)، محلی در جوار حسینیه مرحوم پدر سردار سلیمانی را خریداری کرده و با استقرار در آن ۳۵۰ تا ۵۰۰ کیلو مواد منفجره را تهیه و از طریق ایجاد کانال زیر حسینیه قرار دهند تا زمانی که این سردار عزیز به رسم همه‌ساله در ایام تاسوعا و عاشورا در این حسینیه و در جمع عزاداران حسینی حضور می‌یابد، آن را منفجر کنند، اما به فضل الهی به‌رغم برنامه‌ریزی چندساله به سد هوشمندی و هوشیاری فرزندان ملت ایران برخورد و قبل از اقدام در تور اطلاعاتی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی قرار گرفتند.»

از نظر دراماتیک، طراحی چندلایه برای ترور سردار سلیمانی و سلسله تلاش‌های داخلی جهت خنثی‌سازی آن، انطباقی کامل با آثار جاسوسی - پلیسی - امنیتی دارد. سازندگان «ترور» برای روایت تصویری این ماجرای مهم، به ایده مرکزی شاخ و برگ داده‌اند که احتمالاً بخش‌هایی از آن به اقتضای درام، از تخیل فیلمساز می‌آید.

بیشتر بخوانید

«ترور» اول راه سینما و تلویزیون برای ورود به زندگی «حاج قاسم»

این شیوه، امری متداول در ساخت آثار این ژانر است که مثلاً برخی طعمه‌ها در قبال پول یا اغواگری‌های زنان جاسوس، به دام می‌افتند؛ هرچند در واقعیت هم اغلب چنین بوده است. «ترور» نیز از ابزارهای لازم برای جذابیت درام بهره‌ای خوب برده که نمود آن در قصه فرهاد قائمیان و نانت تومه (بازیگر مسیحی - آشوری کشورمان) تجلی یافته است.

وجه پرننگ «ترور» تقابل نیروهای امنیتی کشورمان با سرویس‌های جاسوسی است که از همان قسمت اول سهم بسزایی در داستان داشته است. سازندگان به خوبی متوجه بوده‌اند اگر شرح یک ماجرای واقعی، صرفاً در قالب دیالوگ باشد، مخاطب کل سریال را پس می‌زند، بنابراین میزان اکشن سریال بالاست و بخش زیادی از منظور «ترور» در قالب سکانس‌های مهیج و نفس‌گیر منتقل می‌شود، در همین اثنی پرده از واقعیت‌هایی چون تلاش بی‌وقفه اسرائیل برای ضربه به ایران برداشته می‌شود.

داستان سریال «ترور» حالا به آن‌جا رسیده است که تروریست‌ها در حال تجهیز خانه‌ای در جوار حسینیه‌اند تا به محض حضور سردار سلیمانی، نقشه خود را عملی کنند. این تصمیم، خود واجد هیجان ناشی از حس نگرانی است که با کارگردانی منطقی و مبتنی بر قاعده ژانر، به مخاطب منتقل می‌شود.

«ترور» از خمیرمایه‌های ساختاری و روایی استفاده کامل جهت بیان اصل حرف برده است و آن شرح عینی این موضوع است که؛ چرا دشمن و در رأس آنها اسرائیل از حاج قاسم سلیمانی هراس داشت؟ چرا همه تلاش آنها معطوف به ترور ایشان در خاک ایران یا سوریه بود؟ پس از شهادت سردار سلیمانی، طیف عادی جامعه نیز بهتر پی به مسئله برد و از این رو بود که مراسم تشییع او تبدیل به صحنه‌ای ماندگار در تاریخ شد.

حالا «ترور» به شکل مصداقی، گوشه‌ای دیگر از اهمیت سردار سلیمانی را واکاوی کرده است و از زبان دشمن این حقیقت را عیان می‌کند که او چون سدّی محکم، برابر دست‌درازی آن‌ها ایستاد و محور مقاومت شد. «ترور» در قالب یک اثر سرگرم‌کننده این مهم را گوشزد می‌کند که اگر درایت و مجاهدت فرمانده‌ای چون سردار سلیمانی نمی‌بود، اسرائیل و داعش منطقه را به آشوب می‌کشاندند و امنیت ایران به تاراج می‌رفت.

«ترور» اما به خود سوژه نزدیک نمی‌شود و شمایل حاج قاسم سلیمانی یا در انتهای قاب است و یا دوست و دشمن از او می‌گویند، این شیوه‌ای پسندیده برای اولین روایت تصویری از حاج قاسم است که به‌جای ترسیم پرتله او، اثرگذاری‌اش در سریال ساری و جاری است، چه جایی که مأمور ارشد موساد توضیح می‌دهد چرا باید نقشه ترور سردار سلیمانی عملی شود و چه وقتی مأموران امنیتی ایران با نگرانی، جان خود را کف دست می‌گیرند تا «حاجی» ترور نشود.

سکانس‌های حضور او میان مدافعان حرم نیز مؤید میزان محبوبیت و فرماندهی حاج قاسم بر دل آنهاست و این مفهوم، به‌زیبایی منتقل شده است، در همین فصل نیز مخاطب پی می‌برد که سرویس‌های خارجی در سوریه نیز دنبال ترور ایشان بوده‌اند.

طبعاً یکی از ملزومات نزدیک شدن آثار نمایشی به شخصیت‌های ممتاز، تأمل، گذر زمان و عبور از آزمون و خطاها است. «ترور» حکم باز شدن مسیری بی‌انتها را دارد و آثار بعدی می‌توانند براساس یک تجربه آزموده‌شده، گوشه‌هایی دیگر از زندگی پر فراز و نشیب حاج قاسم سلیمانی را قاب بگیرند، فعلاً روش مواجهه «ترور» با حاج قاسم سلیمانی یادآور شعر معروف مولاناست که فرمود: «خوشر آن باشد که سر دلبران، گفته آید در حدیث دیگران».